

Ik vind niet dat Dupont moet betalen, ze moeten boeten

—Carla Bartlett

het oog van de wereld vertelden de advocaten van Dupont dat ik obesitas had, dat ik dááardoor kanker had gekregen. Dat het allemaal mijn eigen schuld was. Het was zo respectloos. Ik dacht alleen maar: waarom doe ik dit? Waarom zit ik hier? Ik wil naar huis.”

De zaak van Carla Bartlett was vorig jaar de eerste in een juridisch gevecht dat al jaren duurt, en waarvan het einde nog lang niet in zicht is. 3500 inwoners van het gebied rond Parkersburg hebben zich verbonden in een gezamenlijke reeks rechtszaken tegen Dupont. Ze lijden aan ziektes als nierkanker, teelbalkanker en schildklierafwijkingen, en volgens hun advocaten hebben ze dat te danken aan de jarenlange uitstoot van C8 door de plaatselijke Dupont-fabriek.

„Ik vind het *mindblowing*, nog altijd,” zegt advocaat Rob Bilott, de man die het milieuschandaal aan het licht bracht. Het heeft hem status gebracht: kranten als de New York Times publiceerden lange portretten van hem en in Hollywood wordt al gesproken over een film over zijn verhaal. In zijn sober ingerichte kantoor, dat uitkijkt over de heuvels van noord-Kentucky, blikt hij terug. „Ik had 18 jaar geleden niet kunnen denken dat deze zaak zo groot zou worden.”

Bilott stuit in 1998 bij toeval op de zaak. Wilbur Tennant, een boer uit Parkersburg, zoekt wanhopig naar steun. Sinds Dupont een stuk van zijn grond heeft gekocht om er afval te lozen, ziet hij zijn koeien één voor één sterven. „In Parkersburg vond hij nergens gehoor,” zegt Bilott. „Niet bij de gemeente, niet bij de pers, en zelfs niet bij de ad-

vocaten die hij benaderde, omdat Dupont zo'n belangrijke werkgever was in de stad. Hij kwam bij me en liet beelden zien van zijn stervende vee. Toen wist ik: hier zit iets helemaal fout.”

De noodkreet van Tennant brengt Bilott op het spoor van wat inmiddels het meest besproken milieuschandaal van Amerika is. Hij ontdekt niet alleen dat het drinkwater in het gebied vervuild is met C8, de stof die wordt gebruikt bij het maken van Teflon, maar ook dat het bedrijf al sinds de jaren '80 wist van een mogelijk verband tussen C8 en kanker. In oude documenten leest hij hoe Duponts eigen onderzoekers waarschuwden voor de risico's, en dierproeven deden waaruit een mogelijk verband met kanker en andere ziektes bleek. Er waren zelfs al persberichten voor het geval dat zou uitlekken. Maar Dupont ging door met het gebruik en de uitstoot van de stof.

Namens duizenden inwoners begint Bilott een rechtszaak, die in 2005 leidt tot de instelling van een onafhankelijk deskundigenpanel. Dat oordeelt na 7 jaar onderzoek dat er een vermoedelijk verband is tussen C8 en zes ziektes: nier- en teelbalkanker, schildklierafwijkingen, verhoogd cholesterol, hoge bloeddruk bij zwangere vrouwen en chronische darmontsteking. Met een groep advocaten vertegenwoordigt hij nu de 3500 zieke inwoners. Ze eisen compensatie.

Maar de zaak sleept zich langzaam voort. Vijftien jaar na de eerste juridische stappen is er pas één uitspraak, die in de zaak van Carla Bartlett. In dit tempo gaat de zaak nog decennia duren. Bilott: „Dupont verzet zich hevig. Maar we gaan door.”

In Parkersburg, een slaapstadje van 30.000 zielen aan de Ohio River, is weinig hetzelfde gebleven sinds de zaak aan het licht kwam. „Dupont sucks,” zegt Steve Snyder (65), een ge-

▲ De Dupont-fabriek in Parkersburg.

FOTO GETTY IMAGES

pensioneerde monteur uit het dorpje Little Hocking. Een smoezelig petje met de Amerikaanse vlag beschermt zijn ronde hoofd tegen de zon. Snyder heeft zich aangesloten bij de rechtszaak tegen Dupont. „Ik heb een slecht werkende schildklier en ik weet zeker dat ik dat aan hun rotzooi te danken heb. Uit tests bleek dat ik veel te veel C8 in m'n bloed had.”

Zijn huisje, omringd met roestende auto's en oude grasmaaiers, ligt recht tegenover het fabriekscomplex. Meestal staat de wind deze kant op en waaien de rookpluimen uit de fabrieken naar zijn dorp. „Dupont wist al die jaren dat dat spul slecht voor je is, maar ze gooiden het gewoon de lucht in. Dan heb je geen geweten.”

Bijna niemand drinkt hier nog water uit de kraan, sommigen durven zich er zelfs niet mee te douchen. „Ik wil een gezonde baby,” zegt Jacky Roerk (22). Ze is 6 maanden zwanger. „En het water is hier niet gezond. Dat weet iedereen.” Ze woont met haar man Justin in een trailer, maar het stel wil zo snel mogelijk verhuizen. „Soms staat mijn hart stil van angst. Dit is een riskant gebied.”

Maar in Parkersburg zijn ook andere geluiden te horen. Want Dupont mag dan jarenlang C8 in het milieu hebben gebracht, het is óók de grootste werkgever in een achtergestelde regio, die het van oudsher van de kolenmijnen moest hebben. Het gemiddelde inkomen ligt hier op 20.000 dollar per jaar, 35 procent onder het Amerikaanse gemiddelde. „Jullie denken zeker dat Dupont hier alleen maar vijanden heeft,” zegt Irak-veteraan Philip Cring Jr. (47). Hij woont pal tegenover de Dupont-fabriek, en heeft naar eigen zeggen 'een hekel aan Europeanen en

C8

■ is volgens 3500 mensen in de omgeving van Parkersburg de oorzaak van hun ziekte.

► **Intussen draait de fabriek, in het groen langs de Ohio-rivier, gewoon door**

◀ Carla Bartlett: 'Ik ben trots dat ik het heb volgehouden.'